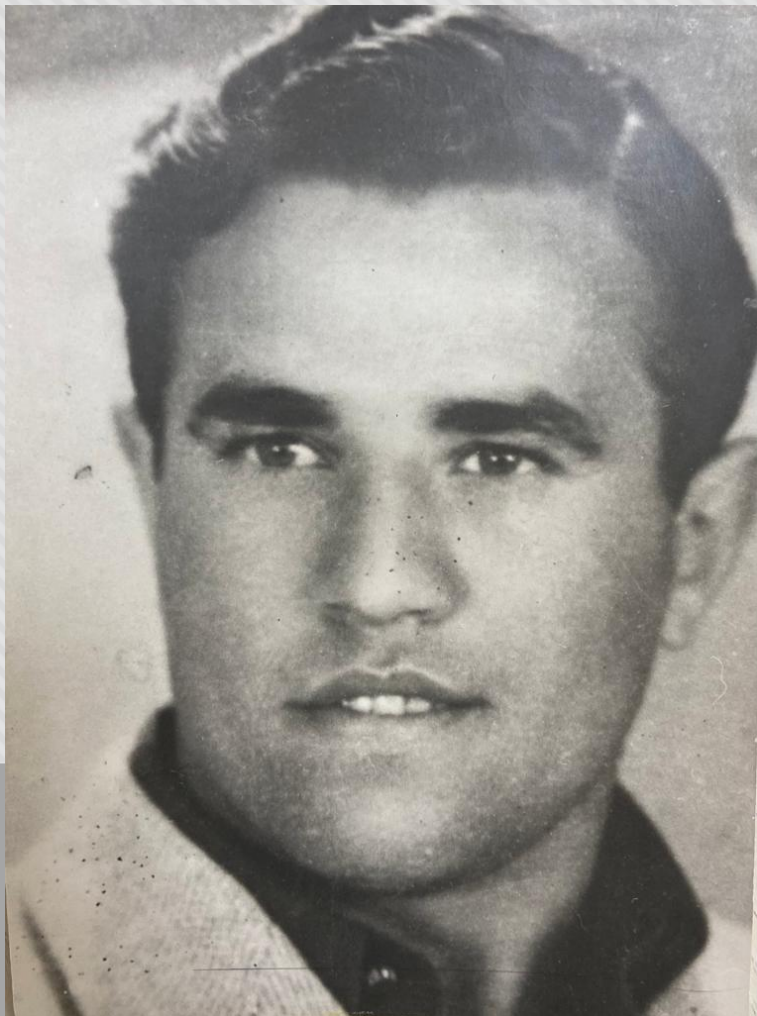

"דרך חייך"

מיזם חינוכי לזכרם של בני ראשון לציון שנפלו
במערכות ישראל

בית יד לבנים
ראשון לציון
שרה אשר- מנהלת אגף פורשת ישראל ובית יד לבנים
אחראית המיזם: עור אבן דגן- רכזת משפחות,
חינוך והנצחה

טוראי אברהם חזי-לוי

נולד בשנת 1919,

נפל ביום ט"ז באייר תש"ח (24.05.1948)

במלחמת העצמאות

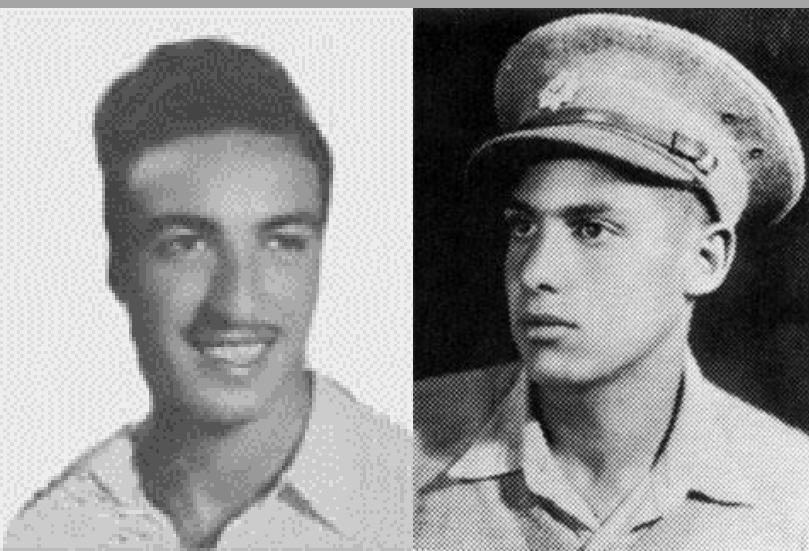
בן 29 בנופלו

ילדותו

אברהם חזי לוי נולד בשנת 1919 בתל אביב להורים שושנה ומנחם. לאחר כארבע שנים, נולדה אחותו הקטנה אסתר. אברהם סיים את לימודיו בבית הספר היסודי ויצא לעבוד בפרדסי ראשון לציון והסביבה.

נעוריו

במהלך תקופת נעוריו, התייתמו אברהם ואסתר מאביהם. אמם שושנה התחתנה בשנית עם אברהם גייספן ונולדו להם שלושה אחים: יוסף, סעדיה וישראל. אחיו יוסף התגייס לצבא הבריטי ונספה ב- 1.5.1943 באסון הימי כאשר האוניה "ארינפורה" עליה היה יוסף, הותקפה על-ידי מפציצים גרמנים. בתקיפה זו טבעו 140 מחיילי יחידת ההובלה העברית, וביניהם יוסף.

השירות הצבאי

בשנת 1936 כשפרצו מאורעות תרצ"ו-תרצ"ט התגייס אברהם לנוטרות. חיל הנוטרים היו כוח עזר למשטרה הבריטית בארץ ישראל בפרוץ מאורעות תרצ"ו-תרצ"ט ועד הקמת המדינה. מטרתו הייתה להגן על הישובים היהודים, על מפעלים שונים ועל דרכי תחבורה מפני תקיפות של כנופיות ערביות.

המשטרה הבריטית צירפה אותם לפעולותיה עקב מחסור בכוח אדם ומחשבה שהדבר יביא לרגיעת הרוחות באותה תקופה אך למעשה ההגנה היא זאת שפיקדה עליהם והשתמשה בנשקיהם לפעילותיו השונות בהגנה על הישובים.

השירות הצבאי

בראשית מלחמת העולם התגייס לצבא הבריטי ושירת בחיל החפרים ואחר כך בחיל ההנדסה המלכותי כשש שנים.

• חבריו סיפרו על אברהם כי כאשר שכב בבית-חולים לאחר שנפצע מרסיסי פגז, היה מנעים את שעות העבודה והנופש בקולו הערב. בהיותו באיטליה למד לדבר ולשיר גם באיטלקית. הוא החזיק מעמד בכל הסכנות שעברו עליו ורגיל היה לומר: "רק פעם אחת ימות אדם וטוב למות בעד מטרה שאליה אנו שואפים". לדבריו, שתי המטרות הן: נקמה בנאצים ושחרור העם והארץ.

הקמת משפחה

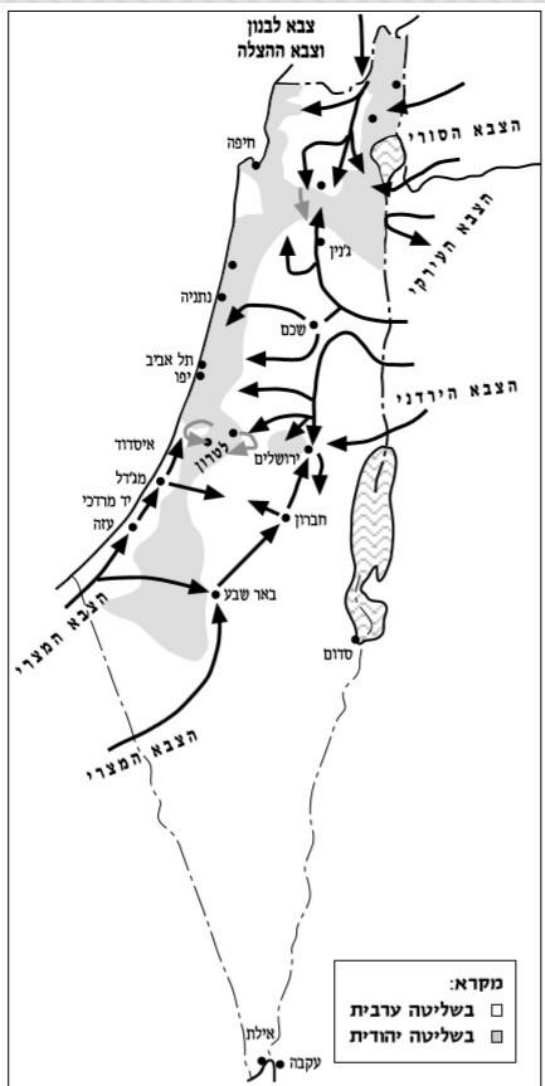
לאחר שחרורו מהצבא עבד כנהג. בהמשך נשא לאישה את שושנה מזרחי ונולדה ביתם המשותפת.

בחורף תש"ח שירת בנהגות בדרכים המשובשות בסכנות. ביום הכרזת המדינה גויס, כחייל לשעבר. כשנפרד ממשפחתו אמר: "אל דאגה, כשם שחזרתי ממלחמת הבריטים, כך אחזור גם מהמלחמה שלנו".

מלחמת העצמאות

30.11.1947 – 20.7.1949

מלחמת העצמאות החלה בין ערביי ישראל לבין היישוב היהודי בארץ ישראל עוד בתקופת המנדט והמשיכה אחרי סיומו של תקופת המנדט בארץ ישראל הצעירה בין צבא ההגנה לישראל לבין מספר מדינות ערביות ביניהם: סוריה, עיראק, ירדן, מצרים, לבנון וערב הסעודית.

צירי תקיפה של צבאות הערבים במאיינוני 1948
המפה מתוך הספר: מדינה קמה בשערה: מלחמת העצמאות
בזירת הדרום והנגב

חטיבה 7

מכונה גם "עוצבת סער מגולן" והיא חטיבת שריון סדירה שהוקמה ב-15 במאי 1948 בתור עתודה מטכלית. לאחר הקמתה, יועדה לפרוץ הדרך לירושלים באזור לטרון עד שער הגיא.

החטיבה הורכבה משלושה גדודים: 71, 72 ו-73. גדוד 71 ברובו היה עולים חדשים ויוצאי הצבא הבריטי במלחמת העולם השנייה בדומה לתיאור של אברהם שהיה יוצא חיל החפרים בצבא הבריטי.

מלחמת העצמאות

קרבות לטרון היו חמישה ניסיונות כושלים של כוחות צבא ישראלים לכבוש את מתחם לטרון, שהיה בשליטה ירדנית בין 23 במאי ועד 18 ביולי 1948.

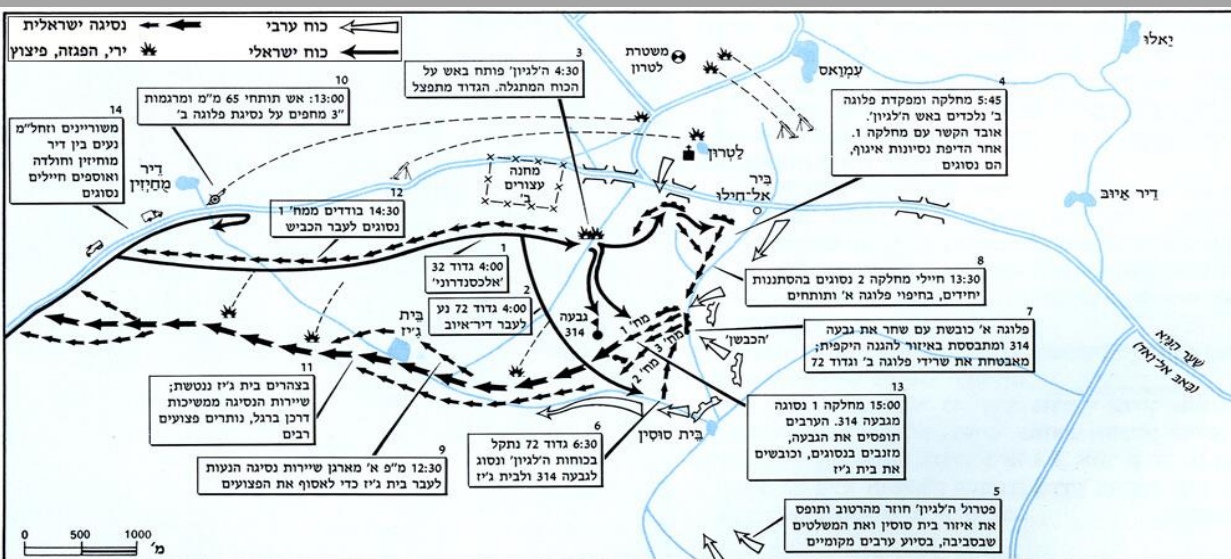
לטרון היה בשליטת הבריטים ועם סיום המנדט הייתה הדרך היחידה להגיע לירושלים. ב-18 במאי החלו כוחות הלגיון הערבי להשתלט על האזור עד שער הגיא ולמנוע מהאספקה להגיע לירושלים. זאת במטרה להטיל מצור עליה ועל תושביה היהודים.

מבצע בן נון א

המבצע הראשון מתוך קרבות לטרון לשחרור המצור על ירושלים.

במבצע השתתפה חטיבה 7 בחיזוק של גדוד 32 מחטיבת אלכסנדרוני.

המבצע התרחש בליל ה-24 במאי עד לצהרי היום של ה-25 במאי לאחר שקיבלו אישור לסגת. המבצע זה נכשל והסב אבדות רבות.

מבצע בן נון א

בשעה 11 חיכו חטיבה 7 וגדוד 32 מחטיבת אלכסנדרה על אוטובוסים בקיבוץ חולדה לאישור תנועה. בשעה אחת בלילה לאחר חצות התקבל אישר תנועה והאוטובוסים החלו לנוע לכיוון לטרון. לאחר טעות בדרך הגיעו החיילים לאזור עצירתם 2 קילומטר מערבה מאזור לטרון היכן כיום ממוקם כביש 3 של ימינו.

לאחר מעברם ליד מחנה עצורים, התפלג הכוח חטיבה 7 נעה לעבר דיר איוב וגדוד 32 נע לעבר מנזר לטרון. בגלל העיכוב, אור הבוקר עלה והלגיון הירדני גילה את הכח ותקף ברש. בשעה רבע לשש מחלקה נתקלים פלוגה ב' באש הלגיון לאחר הדיפת ניסיונות האיגוף הם נסוגים.

מבצע בן נון א

לאחר קרב קצר פלוגה א' משתלטת על גבעה 314 ומחפה על שרידי פלוגה ב' של גדוד 32 שנסוגה לעבר הגבעה. תוך זמן קצר הכוח על הגבעה עסק בהגנה נגד ערביים מקומיים שהתחמשו מהלגיון הירדני. בשעה שש וחצי גדוד 72 נתקל בכוחות הלגיון ובעצם היותו גדוד בעל לוחמים לא מנוסים ועולים חדשים לא הצליחו להתמודד נגד ההתקפות ולכן נסוגו לכיוון הגבעה 314. גדוד 71 שהיה חלק מחטיבה 7 ונשאר בעתודה השתלט על גבעה 200 היכן כיום נמצא קיבוץ נחשון וההתקפות על גבעה זאת בהמשך נהדפו זה היה ההישג היחיד מכול מבצע בן נון.

מבצע בן נון א

לקראת צהריים התקבלה פקודת המח"ט לסגת לאחר ההבנה שהמבצע נכשל. הכוח מפלוגת אלכסנדרוני נלכד בוואדי טחון והתקדמו ביחידים דרומה לגבעה 314. השורדים מגדוד 72 נסוגו לכביש לטרון חולדה, בזמן שגדוד 32 מחפה עליהם ונסוג גם הוא בעזרת גדוד 73 המשוריינים. בשל השרב הכבד ומחסור בשל מים, פצועים רבים התמוטטו תוך כדי הנסיגה. מבצע בן נון א נחשב כישלון מפני שהכוח הפועל לא הצליח לפנות את הדרך להר הבית ולהוריד את המצור הפעל עליה ומפני זה מיד לאחר מכן היה את המבצע הכושל הנוסף מבצע בן נון ב'.
בגדוד 32 נהרגו 52 לוחמים וששה נפלו בשבי, ולגדוד 72 היו 22 חללים.

נפילתו

אברהם, שהשתייך לחטיבה 7, לחם במבצע "בן נון א" לשחרור ירושלים מהמצור שהוטל עליה על ידי הלגיון הירדני. כוחות החטיבה נתקלו בכוחות אויב עדיפים ונאלצו לסגת. בקרב זה, ביום ט"ז באייר תש"ח 24-25.5.1948, נפל אברהם מירייה בראשו. רק בהפסקת האש יעם הירדנים, יכלו לחלץ את גופתו משדה הקרב. הועבר למנוחת עולמים להר הרצל בירושלים ביום 28.02.1950.

הנצחתו באנדרטאות

אנדרטה לזכר בני העיר שנפלו במערכות ישראל ראשון לציון

הנצחתו באנדרטאות

אנדרטה לבני רמת אליהו שנפלו בכול במערכות ישראל

הנצחתו באנדרטאות

מוזיאון יד לשריון בלטרון

בנימה אישית...

גיא- במהלך עבודתי הצלחתי להבין את המתרחש במשפחותיהם של אותם חללים שמשאירים אחריהם משפחות פצועות חסרות חלק משמעותי לדוגמה אברהם השאיר אחריו אמה אישה וילדה בלי בן אדם שידאג להם. בנוסף לכך ההרחבה והחקר של מבצע בן נון במהלך הצגתי עזר לי להבין את המצב של מדינת ישראל במהלך מלחמת העצמאות כי כמו במבצע בן נון בכול הקמתה היה מצב של חוסר אונים ועצם זה שלעם היהודי אין מקום אחר בעולם היה הדבר היחיד שעזר לנו לנצח את המלחמה.

מגיש : גיא סווירי
י"א 6, מקיף ו' ע"ש יגאל אלון
בהדרכת : עדה הכט ברטל וגילת פט
יוני, 2023

יהי זכרו ברוך!

